

CITES: NIEUWE BESCHERMINGSMAATREGELEN REPTIELEN, AMFIBIEËN EN VISSSEN

Bestemmelingen: clubs, liefhebbersverenigingen, handelaars, kwekers en eigenaars van reptielen, amfibieën en vissen

Op de 17^e Conferentie der Partijen (CoP17) van CITES, die is doorgegaan van 24 september tot 5 oktober 2016 in Johannesburg, Zuid-Afrika, werd beslist om het beschermingsniveau van een aantal reptielen, amfibieën en vissen aan te passen. **Deze wijzigingen aan het internationale beschermingsniveau zal van kracht worden op 2 januari 2017. De aanpassingen aan de Europese Bijlagen zullen normaal gezien begin februari van kracht worden (publicatiedatum Europees Staatsblad momenteel nog niet gekend).**

Nieuw op Bijlage A/I

De soorten die zullen opgenomen worden op Bijlage I en de Europese Bijlage A krijgen hiermee het hoogste niveau van bescherming. Eén van de meest opmerkelijke soorten is Azuurblauwe gekko (*Lygodactylus williamsi*), die reeds sinds 1/12/2014 op Bijlage B was opgenomen in Europa. In de lijst hieronder vindt u het volledige overzicht alsook de richtlijnen om te voldoen aan de nieuwe wetgeving. Deze soorten mogen niet meer uit de natuur gehaald worden om te verhandeld te worden.

1. U heeft één of meerdere reptielen of amfibieën in uw bezit ? Dan moet u:

- **Een inventaris indienen** (model te downloaden via www.citesinbelgie.be) waarmee u aangeeft dat u dit/deze dier(en) in uw bezit heeft van vòòr deze nieuwe wetgeving van kracht is. Hierbij moet volgende informatie gegeven worden:
  - o Gegevens van de kweker/winkel/vorige eigenaar van het dier
  - o Datum van verwerving
  - o Chipnummer indien aanwezig, anders foto van het dier (volledig dier in profiel, en detailfoto van de kop)
- **Voor de *Lygodactylus williamsi* moet u uw bewijs van legale herkomst** toevoegen aan deze inventaris (bvb. Overdrachtsverklaring, factuur, referentie naar invoervergunning, oude foto's die kunnen aantonen van wanneer het dier in uw bezit is, ...). Dit omdat deze soort reeds op Bijlage B opgenomen was.

Deze inventaris zal afgestempeld worden door de dienst en een kopie zal u teruggezonden worden als bewijs via de post.

U moet deze documenten indienen ten laatste op 1 april 2017.

2. U bent kweker van reptielen/amfibieën en u verkoopt of ruilt uw nakweek aan derden (andere kwekers, winkel, via een beurs, aan een particulier, ...)? Dan moet u:

- **Een Europees certificaat aanvragen** via onze online database (www.citesinbelgie.be) voor uw ouderdieren (1 certificaat per dier), waarbij deze dieren indien mogelijk ook door uw dierenarts moeten geïdentificeerd worden met een microchip. Ter ondersteuning van uw aanvragen moet u ook uw bewijs van legale herkomst indienen (dit kan in de vorm van een overdrachtsverklaring, factuur, referentie naar invoervergunning, oude foto's die kunnen aantonen van wanneer het dier in uw bezit is).

- **Elke dier dat in gevangenschap geboren wordt, moet gemerkt worden met een microchip.** Indien de soort volgens uw dierenarts het niet toelaat om gemerkt te worden met een microchip, laat u dit door hem attesteren en contacteert u de dienst CITES. Neem in dat geval duidelijke foto's die u aan uw aanvraag kan toevoegen.
- **Vooraleer u een nakweekdier verkoopt een Europees certificaat aanvragen** via onze online database (zie hierboven). U dient een verklaring van kweek in waarop u de ouderdieren aangeeft en waarbij u aangeeft hoeveel jongen u per legsel heeft gekweekt;
- **Een register van binnenkomst (aankoop en geboorte) en vertrek (verkoop en sterfte) bijhouden.**

Dieren die niet permanent gemerkt kunnen worden met een microchip, zullen een Europees certificaat ontvangen dat enkel geldig is voor één transactie. Dit wil zeggen dat u het dier kan verkopen, maar dat de volgende eigenaar, indien hij opnieuw het dier wenst te verkopen, hiervoor eerst een nieuw Europees certificaat aan te vragen. Zo kan de traceerbaarheid en dus de legale handel gegarandeerd worden.

3. **U heeft een dierenwinkel en heeft zo'n reptiel/amfibie in uw bezit heeft in uw winkel, moet u:**
- o **Een Europees certificaat aanvragen vooraleer u het dier kan verkopen of te koop kan aanbieden.** Deze aanvraag dient u in via onze online database (www.citesinbelgie.be) (zie ook hierboven bij uitleg over het indienen van een aanvraag voor een Europees certificaat).
  - o **Nakijken of het dier reeds geïdentificeerd is** met een microchip. Indien het dier nog niet geïdentificeerd is, dient u deze door uw dierenarts te laten microchippen. Het microchipnummer moet u dan ook vermelden bij het indienen van uw aanvraag voor een Europees certificaat. Indien de soort volgens uw dierenarts het niet toelaat om gemerkt te worden met een microchip, kan u best de dienst contacteren. Neem in dat geval duidelijke foto's die u aan uw aanvraag kan toevoegen.

Als u dieren wilt aankopen moet u:

- o **Een geldig Europees certificaat eisen van uw leverancier vooraleer u het dier aankoopt:** check hierbij of het gaat om een certificaat dat geldig is voor commerciële activiteiten (bovenaan rechts) zonder enige beperkingen in transacties (vak 19.b en vak 20 "neen" aangevinkt, en geen speciale opmerkingen in vak 20). Bij twijfel kan u altijd de dienst CITES contacteren (cites@milieu.belgie.be).

Een register van binnenkomst (aankoop en geboorte) en vertrek (verkoop en sterfte) bijhouden.

Bij invoer of (weder)uitvoer van en naar de EU, moet u een aanvraag indienen en een CITES-invoer of (weder)uitvoervergunning bekomen. U kan deze online aanvragen via www.citesinbelgie.be.

Tabel n°1: nieuw op Bijlage A/I

	<p>Azuurblauwe gekko - <i>Lygodactylus williamsi</i> Dit is een kleine endemische gekko die enkel in bepaalde geïsoleerde bossen in Tanzania voorkomt. De mannetjes hebben een opvallende blauwe kleur die maakt dat dit diertje zeer gewild is als huisdier en dus internationaal veel verhandeld wordt. Deze soort is op de Europese markt verschenen sinds 2007 en wordt nu veel te koop aangeboden. Veel van deze dieren zijn zijn uit het wild afkomstig. Deze soort werd al op de Europese Bijlage B opgenomen sinds 1/12/2014.</p>
	<p>Chinese krokodilstaarthagedis - <i>Shinisaurus crocodilurus</i> Deze hagedis komt enkel voor in kleine en gefragmenteerde zones in het zuiden van China en het noorden van Vietnam. Door zijn overeenkomst met een krokodil en zijn kleurenpatroon is hij aantrekkelijk voor de huisdierenmarkt. In China is deze soort zeer sterk bedreigd door de illegale vangst van dieren bestemd voor de internationale handel.</p>
	<p>5 soorten hagedissen van Centraal Amerika: <i>Abronia anzueto</i>, <i>Abronia campbelli</i>, <i>Abronia fimbriata</i>, <i>Abronia frosti</i>, <i>Abronia meledona</i> worden opgenomen op Bijlage A/I met zero export quota voor wilde dieren. <i>Abronia</i> (30 soorten) komt voor in Mexico en het noorden van Centraal-Amerika (El Salvador, Guatemala et Honduras). Deze 5 soorten hebben een zeer beperkt verspreidingsgebied, maar worden toch veelvuldig aangeboden in het handelscircuit (<i>Abronia anzueto</i> in China en Zwitserland, <i>A. fimbriata</i>: bewijzen van internationale internethandel, <i>A. campbelli</i> aangetoonde illegale handel in Mexico).</p>

Psychedelische gekko - *Cnemaspis psychedelica*

Gekko van gemiddelde grootte, die endemisch is voor een eiland ten zuiden van Vietnam. Deze gekko is zeer gewild als huisdier omwille van zijn felle oranje en blauwgrijze kleuren. De soort wordt sinds 2013 regelmatig via internet te koop aangeboden in de EU en Rusland. De internationale handel vormt ondertussen een duidelijke bedreiging voor het overleven van deze soort in het wild.

Amfibieën (kikkers etc.)**Titicacakikker - *Telmatobius culeus***

Dit is een volledig aquatische kikkersoort die enkel voorkomt in het Titicacameer tussen Bolivia en Peru. Deze soort wordt voornamelijk lokaal gevangen en opgegeten.

Weekdieren

Cubaanse slakken - *Polymita spp.* deze slakken komen enkel voor in het Oosten van Cuba en omvatten verschillende soorten: *P. picta* (*Syn Helix picta*), *P. muscarum* (*syn. Helix muscarum*) *P. venusta* (*syn Helix venusta*), *P. sulphurosa*, *P. brocheri* *syn. Helix brocheri*), en *P. versicolor* (*syn. Helix versicolor*). Omwille van hun kleurrijke schelpen worden deze slakken als de mooiste ter wereld beschouwd en zijn ze dus gegeerd door verzamelaars. De internationale handel (vooral via internet) is één van de belangrijkste oorzaken van het uitsterven van deze soorten. Er is ook een belangrijke illegale handel in souvenirs gemaakt van deze slakken.

Nieuw op Bijlage B/II

De soorten die opgenomen worden op de internationale Bijlage II en Europese Bijlage B zullen beter beschermd worden en de handel erin zal gereguleerd worden. Het overzicht van reptielen, amfibieën, vissen en weekdieren vindt u hieronder.

U bent kweker, handelaar of houder van dieren die nieuw worden opgenomen op Bijlage B/II (zie overzicht hieronder), moet u om in orde te zijn met de CITES-wetgeving:

- Een bewijs van legale herkomst kunnen voorleggen in geval van controle (overdrachtsverklaring, factuur, ...)
- De dieren die u reeds in uw bezit heeft van vóór deze nieuwe wetgeving van kracht is, invullen op uw register van binnenkomst en een kopie hiervan insturen naar de cel CITES voor 1 april 2017. Verder moet u het register van binnenkomst (aankoop, geboorte) en vertrek (verkoop, sterfte) aanvullen.

Tabel n°2 : Bijlage B/II:

	<p>Populatie van de Spitsnuitkrokodil - <i>Crocodylus acutus</i> : de populaties in het geïntegreerde beheersgebied van mangroves van de baai van Sisipata, Tinajones, La Balse en de omliggende gebieden, in het departement Codoba in Colombia, en in Cuba, werden gedeklasseerd naar Bijlage B/II, opdat er hier op een duurzame manier aan ranching kan gedaan worden.</p> <p>Population van de Zeekrokodil - <i>Crocodylus porosus</i> : de volgende populaties zijn opgenomen op bijlage B/II van Australië, Indonesië, Maleisië en Papoea-Nieuw-Guinea ; waarbij voor de populatie in Maleisië er enkel specimens aan de natuur kunnen onttrokken worden uit de staat Sarawak. Alle andere populaties blijven op Bijlage A/I geklasseerd staan.</p>
	<p>Alle hagedissen van de soort <i>Abronia spp</i> uit centraal Amerika (die nog niet werden opgenomen op Bijlage A/I, zie table hierboven) zijn opgenomen op Bijlage B II en voor de wilde dieren van de soorten <i>Abronia aurita</i>, <i>A. gaiophasma</i>, <i>A. montecristoi</i>, <i>A. salvadorensis</i> and <i>A. vasconcelosii</i>) geldt een zero export quotum. Er zijn aanwijzingen van illegale handel voor drie van deze soorten, waarvan er ook maar zeer weinig aangetoonde kweek in gevangenschap bestaat (<i>A. gaiophasma</i>, <i>A. aurita</i> en <i>A. vasconcelosii</i>).</p>
	<p>Dwergkameleons uit Afrika van de soorten <i>Rhampholeon spp.</i> en <i>Rieppeleon spp</i> waren de enige nog niet beschermde kameleonsoorten. Met de opname van deze soorten staan dus alle kameleonsoorten op Bijlage B/II (met uitzondering van <i>Brookesia perarmata</i> die is opgenomen op Bijlage A/I). De pygmeekeleons zijn levendbarend met een lage voortplantingsgraad. Ze worden vaak verkocht als huisdier, vooral in Europa en de Verenigde Staten van Amerika, omdat de andere kameleonsoorten reeds beschermd waren en dus moeilijker te verkrijgen.</p>

	Masobe gekko; <i>Paroedura masobe</i> is een endemische hagedis, die vooral 's nachts leeft in de bossen van Madagascar. Deze soort is zeer aantrekkelijk en werd dus overvloedig uit het wild gevangen om te voldoen aan de internationale vraag als huisdier.
	Earless Monitor Lizard (geen Nederlandse naams) van de familie van de Lanthanotidae werd opgenomen met een zero exportquotum. <i>Lanthanotus borneensis</i> , de enige soort van deze familie, is endemisch voor het eiland van Borneo in Azië en heeft dus een beperkt verspreidingsgebied. Deze dieren worden illegaal gevangen en nadien illegaal het land uitgesmokkeld door verzamelaars en handelaars van reptielen.
	Kenyaanse boomadder - <i>Atheris desaixi</i> . Deze slang komt enkel in Kenya voor en heeft een beperkt verspreidingsgebied in de bossen in centraal Kenya. Hun populatie daalt sterk omwille van habitatverlies en illegale wildvangst om te voldoen aan de steeds groeiende vraag van verzamelaars, vooral in Europa en de Verenigde Staten van Amerika.
	Kenyaanse adder - <i>Bitis worthingtoni</i> . Deze adder heeft een uitzonderlijk voorkomen door zijn « hoorntjes » op de grote kop. Deze slang is endemisch voor Kenya met een zeer beperkt verspreidingsgebied dat beperkt is tot de hoger gelegen gebieden van de Riftvallei en aangrenzende plateaus. De populatie kent een sterke daling omwille van habitatverlies en illegale wildvangst om te voldoen aan de internationale vraag als huisdier.
	Zoetwaterwekschildpadden van de familie van de <i>Trionychidae</i> . De 6 volgende soorten komen voor in Afrika en het Midden-Oosten: <i>Cyclanorbis elegans</i> , <i>Cyclanorbis senegalensis</i> , <i>Cycloderma aubryi</i> , <i>Cycloderma frenatum</i> , <i>Trionyx triunguis</i> en <i>Rafetus euphraticus</i> . De volledige familie omvat 30 soorten (in Azië, Afrika, het Midden-Oosten en Noord-Amerika) waarvan er 22 reeds beschermd waren door CITES (Bijlage A/I=6, Bijlage B/II=16). Deze schildpadden zijn onder de meest gezochte zoetwaterschildpadden, o.a. voor menselijke consumptie in Oost-Azië.

Amfibieën

	Tomaatkikker: - <i>Dyscophus antongilii</i> (op Bijlage I sinds 1987) is een zeer bekende en emblematische soort die voorkomt in Madagascar: deze soort werd gedeklasseerd en dus op een lager beschermingsniveau gezet omdat er geen aanwijzingen zijn dat de populatie nog zo'n sterke daling kent die opname op Bijlage A/I blijft verantwoorden. - <i>Dyscophus guineti</i> en de <i>D. insularis</i> waren nog niet beschermd. <i>D. guineti</i> is zeer gegeerd als huisdier en wordt daardoor in grote getale uitgevoerd uit Madagascar. De Verenigde Staten van Amerika zouden de laatste jaren wel grotere aantallen dieren van de soort <i>D. insularis</i> hebben kunnen kweken in gevangenschap om deze nadien uit te voeren.
	<i>Scaphiophryne marmorata</i> en <i>Scaphiophryne spinosa</i> (geen naam in het Nederlands). Deze twee kikkers komen enkel voor in Madagascar waar er geen enkel managementsplan voor bestaat, ondanks het feit dat hun habitat achteruit gaat en de dieren uit het wild gevangen worden.
	Hong Kong salamander - <i>Paramesotriton hongkongensis</i> . Dit is een soort die enkel in China voorkomt en gezocht is omwille van de felle gekleurde vlekken op zijn lichaam. De illegale wildvangst voor de internationale handel als huisdier bedreigt het voortbestaan van deze soort. Deze soort was reeds sinds 2009 opgenomen op Bijlage D van de Europese CITES-reglementering (monitoringlijst).

Vissen

	Voshaaien van het geslacht <i>Alopias</i>. 3 soorten werden opgenomen op Bijlage B/II: <i>Alopias superciliosus</i> , <i>A. vulpinus</i> en <i>A. pelagicus</i> waarbij de inwerkingstreding hiervan met uitstel zal gebeuren (vanaf 4/10/2017) opdat afdoende voorbereidingen kunnen getroffen worden, zoals het verdelen van identificatiehandleidingen. De internationale handel in de vinnen van deze dieren is één van de voornaamste oorzaken van de achteruitgang van deze soorten. De vinnen van dergelijke voshaaien worden onder de naam «wu gu» verkocht op lokale markten zoals in Hong Kong.
	De zijdehaai - <i>Carcharhinus falciformis</i> . De inwerkingstreding van de oplistings op Bijlage B/II zal ook pas ingaan op 4/10/2017. De zijdehaai wordt in grote getale gevangen, maar vaak als onopzettelijke bijvangst van tonijnvisserij en visvangst op andere haaiensoorten. Iran, Sri Lanka, Taiwan en Costa Rica zijn de voornaamste exploitanten van deze soort, waarvan ook hier de vinnen vooral gegeerd zijn in Oost-Azië en vooral China.
	De duivelsroggen van het geslacht <i>Mobula</i> zullen vanaf 4 april 2017 op bijlage B/II opgenomen zijn. Dit genus omvat 9 soorten rogggen. De drie grootste soorten zijn <i>Mobula japanica</i> , <i>M. mobular</i> en <i>M.</i>

	<i>tarapacana</i> ; deze zijn ook het meest verspreid en het meest gezocht in de visserij. De internationale handel in het kieuwdeksel of operculum (beenachtig plaatje dat de kieuwen bedekt) is de laatste jaren aan een opmars bezig in Azië.
	Engel- of keizesvis - <i>Holacanthus clarionensis</i> is een zoutwatervis die voorkomt ten zuiden van California en in de archipel van Revillagigedo. Deze soort is felgekleurd en één van de duurste vissen in de wereld van de aquariofielen. Men schat dat 99% van de wildvangst bestemd is voor de internationale handel, met als voornaamste bestemmingslanden de Verenigde Staten van Amerika, met name California. Ondertussen wordt de soort wel al gekweekt in gevangenschap waardoor er al, zij het op zeer laag niveau, uitvoer van gekweekte dieren kan gedaan worden.

Weekdieren

	Nautilus (<i>Nautilidae</i> spp) zijn zoutwaterweekdieren die in de tropen voorkomen. Hun gespiraliseerde schelp is zeer gekend in de internationale handel en wordt vaak verkocht als souvenir aan toeristen en verzamelaars, in de vorm van juwelen of siervoorwerpen. De levende dieren zijn meestal bestemd voor aquaria en onderzoeksinstituten. De afzetmarkt is zeer uitgebreid, gaande van Noord- en Zuid-Amerika, Oost- en West-Europa, Zuid-Oost-Azië, Afrika, het Midden-Oosten en Oceanië.
---	---

Nieuw op Bijlage C/III

Met deze oplistingen vragen de landen van oorsprong om hulp bij het controleren van de handel in deze specifieke soort. Een overzicht van deze soorten vindt u in tabel n°3.

U bent kweker of handelaar van soorten uit onderstaande tabel, dan moet u voor:

1. Handelsactiviteiten binnen de EU met deze dieren of hun delen of producten:
  - **Vrij, geen documenten noodzakelijk**
2. Invoer of (weder)uitvoer van of naar de EU:
  - **Moet een CITES-document voorgelegd worden**
    - ✓ Invoer in de EU: voorleggen van een kennisgeving van invoer (te downloaden en zelf in te vullen uit onze online database www.citesinbelgie.be) + (weder)uitvoervergunning van het land van oorsprong of een oorsprongscertificaat van andere landen.
    - ✓ (weder)uitvoer uit de EU : voorleggen van een Europees CITES-uitvoervergunning

Tabel n°3: nieuw op Bijlage C/III

	<p>Noord-Afrikaanse vuursalamander - <i>Salamandra algira</i>, op vraag van Algerije.</p> <p>Deze soort was voordien al opgenomen op de Europese monitoringlijst Bijlage D. Ze wordt weinig gekweekt maar kan toch regelmatig teruggevonden worden voor verkoop via internet in Europa.</p>
	<p>Zuidoost-Aziatische wekschildpadden <i>Chelydra serpentina</i>, <i>Apalone ferox</i> (syn <i>Trionyx ferox</i>), <i>Apalone mutica</i> (syn <i>Trionyx mutica</i>) en <i>Apalone spinifera</i> op vraag van de Verenigde Staten van Amerika. Opgelet: de ondersoort <i>A. spinifera atra</i> was al opgenomen op Bijlage A/I.</p> <p>Deze soorten worden verkocht in dierenwinkels en via internet in de EU.</p>
	<p>Zebraarnasmeerval - <i>Hypancistrus zebra</i> op vraag van Brazilië.</p> <p>Deze vissen worden verkocht via dierenwinkel en op het internet voor aquariumliefhebbers.</p>
	<p>Zoetwaterroggen van de soort <i>Potamotrygon spp.</i> (enkel geldig voor de Braziliaanse populatie) op vraag van Brazilië; alsook de soorten <i>Potamotrygon constellata</i>, <i>Potamotrygon magdalenae</i>, <i>Potamotrygon motoro</i>, <i>Potamotrygon orbignyi</i>, <i>Potamotrygon schroederi</i>, <i>Potamotrygon scobina</i>, <i>Potamotrygon yepezi</i> en <i>Paratrygon aiereba</i> op vraag van Colombia.</p> <p>Deze worden ook verkocht via dierenwinkel en via internet voor de aquariumliefhebbers.</p>

Model inventaris en toegang online database : www.citesinbelgie.be

Vragen: cites@milieu.belgie

Adres : FOD VVVL, cel CITES, Victor Hortaplein 40/10, 1060 Brussel

-----